A nyár legnagyobb szenzációi a DEL—KA hihetetlen olcsó cipői

A disznóhizlalás titkaiból

A sertésvész, amely a mult esztendőben épp a legszegényebb osztály [illegible] — ahol a disznó elhullása valósággal katasztrófa, mert az egész év élelmezési anyaga pusztul el vele, — az idei nyáron is szedi áldozatait. Igaz ugyan hogy nem olyan mértékben, mint tavaly, de szigoru időket élünk, amikor a magányos embert ért kár egyuttal kára a köznek is.

Nem is hiszik, hogy milyen kényes jószág a disznó, hiába tiszlelik meg a nevével a tisztaságra nem igen hajló embertársakat. Ezekről a dolgokról beszélgettünk a napokban egy öreg délvidéki gazdával, aki látta az ottani földbirtokos dinasztiák emelkedését, meggazdagodását és megérte az alkonyba merülésüket is. Főleg az egyik családról esett sok szó, amelyik sertéstenyésztés el szerezte sokezer holdját, (hogy aztán az utódok ezerfelé szaggassák.) Mert a Délvidék mágnásainak és földesurainak tulnyomó része nem tartozik az ősnemesek közé. Valamikor kereskedéssel, főleg hadseregszállitással, szerezték a vagyonukat s kellő időben megvásárolták a kincstártól egy-egy hatalmas terűletet abból a végtelen gazdátlanból, amelyet a törökök kivonulása után hasztalan pörölték a régi tulajdonosok, mert a bécsi udvar még azt is megtiltotta, hogy ilyen pört egyáltalában meginditani lehessen.

Mikor aztán meg volt a jó mód, meg volt a mód is hozzá, hogy hogyan lehet cimet is szerezni. Aki sajnálta a grófság taksáját, az megelégedett a nemességgel.

Az a család, amelyikről szó van, a sertéstenyésztésben tünt ki.

— Én még láttam hatalmas, véget nem érő kondáikat, — mesélte az öreg gazda, — soha az életben olyan rendet és tisztaságot. Ezzel aztán egyidejüleg azt is elmondtam, hogy az uradalomban nem ismerték a sertésvészt.

— De hiszen a szérum nem olyan régi tudomány, vetettük ellen.

— Nem is azon mult az egész, hanem mondom, hogy a tisztaságon. A disznóra csak a slampos ember fogja rá, hogy disznó s hogy a piszkot szereti. Van eszében! Aki foglalkozik az állattal annyira, hogy szeresse is, ne csak a hasznát keresse, — meggyőződhetik róla, hogy a becsületesen elkészitett, vizzel mosható és állandóan tisztán tartott ólban, mennyivel pompásabban fejlődik az állat.

A vész, szó sincs róla, sok ismeretlen formában érkezhet, még a kutyatej szálló pihéje is elviheti, cipeli a megvadult szél a bacillusát. Vannak dolgok, amik ellen lehetetlen a védekezés. Ami azonban módjában állt X.-éknek, abban nem maradtak le.

— Először is az aklokba senki idegen nem tehette a lábát, a disznókat nem közelithették meg.

— Mit csinálták a sertéskereskedőkkel?

— Kitünő gukkert nyomtak a markukba, tessék azon keresztül feltekinteni a jószágot. Mert az a kereskedő idegenből jön, az élete nagyobbik részét aklok körül tölti, a ruháján, a cipője porán is elhozhatja a sertésvész mérgét. A kondásnak néha dolga volt a faluban vagy a városban. Hát jól van, menj. De ha megtértél, először is le a ruhάddal, be vele a fertőtlenitőbe. Neki magának meg kellett fürödnie, ugy váltott tisztát. Képzelhetitek, hogy nem nagyon szivelte a városi kirándulásokat.

— Voltaképpen ott kezdődött az alkalmazottakkal szemben gyakorolt óvatosság, hogy mikor szolgálatba lépett a kanász, nem hozhatta el magával a disznóját. Lehet aki nem érti, annak meg kell magyaráznom, hogy a kommencióban mindig benne van bizonyos számu disznótartás engedélye is, ezek az emberek szintén gondoskodnak a téli csemegéjükről, amiből a disznó adja a legtökéletesebbet. De ebbe az uradalomba nem hozhatta el a maga jószágát. Akármilyen, akárhol szerezte, látatlanban is olyan is az, képes megfertőzni ezerre menő falkát. Kikötötték, hogy adja el, ád neki helyette az uradalom beszerzési áron másikat, az aztán makkolhat a többivel.

Megesett a gazdaságban, hogy kisebb menn iséget vásárra hajtottak, nem várták be a nagykereskedőt. Ez látszólag ellentmond az eddigi óvatossági rendszabályoknak, pedig dehogy mond ellent. A kondás ugyanis ezt az utasitást kapta ilyenkor:

— Vissza ne hozd őket, csinálj velük amit akarsz és tudsz.

Tudniillik, hogy adja el olcsóbban a rendes piaci árnál, ha már másképpen nem akad vevő. Azonban akadt, biztosra mentek X.-ék. Az ő vizvezetékkel tisztitott, külön pihenőkkel ellátott ólaikban hizott disznók különbek voltak más gazdáénál. Uradalmi cseléd azonban mind egyforma még akkor is ha aranyágyban hálatják, rózsavizben fürdetik őket. Nem akarok szigoru lenni, nem mondom hogy éppen lopnak, de szeretik a mellékkeresetet. Megtörtént hát ilyenkor, mikor nem volt szabad a vásárt megjárt és esetleg megfertőzött disznókat visszahajtani az uradalomba, hogy ezt a tilalmat felhasználták jövedelemszerzésre. Kevesebbet vallottak be, mint amennyiért azokat eladták. Még csak szemrehányást se kaptak érte, hiszen az volt a fő, hogy győzött az elv s nem történt elkeveredés.

— Igy aztán X-ék hiresek lettek az egész országban, hogy náluk kapni a legegészségesebb disznót; káruk alig volt, mert ismerték a sok ezer jószág valamennyiét egyenként s ha valamelyik csak bágyadt is volt, nyomban kiszedték a kondából, — megvagyonosodtak. Azért mondom, hogy nincs annyi óvatossági rendszabálya a tisztaságnak amennyi tulzás lehetne, ha disznóhizlalásról van szó. Higyjétek el, kifizeti magát.

Gyilkosság a csorvai tanyák között

Pipás Pista módszerével megölték egy idős gazdát

(A Délmagyarország munkatársától.) Szerdán reggel a csorvai tanyák között megfojtva, holtan találták *Kiri* József gazdálkodót. Nyakán egy hurok szorult, amelyet erős kezekkel bogózott össze valaki. A kiszállott rendőri bizottság először öngyilkosságra gondolt, de ez a feltevést megcáfolta az a körülmény, hogy a holttestől a legközelebbi fa néhány méternyire állott, ha tehát le is zuhant volna az öngyilkosság elkövetése után, a fa alá esett volna és nem olyan messze onnan. A rendőrség megállapitotta, hogyha gyilkosság történt, akkor *Pipás Pista módszerével* végeztek Kiri Józseffel.

A gyilkos, vagy gyilkosok *hátulról kötelet vetettek a gazdálkodó nyakába, a kötelet ráhurkolták és addig huzták, mig Kiri József ki nem szenvedett.* A gyilkosok azután megkisérelték, hogy a halott embert felhuzzák a fára, azonban tervüket valamilyen oknál fogva nem hajtották végre és otthagyták a holttestet.

A tanyai rendőri kirendeltség jelentette az esetet a szegedi ügyészségnek. Csütörtök reggel *Zombory* János vizsgálóbiró a törvényszéki orvosszakértővel együtt kiszáll a helyszinre a vizsgálat, illetve a boncolás megejtése végett. A nyomozás folyik.

A gyermekparalizises megbetegedések kilenctizedrésze a nagykörúton kivüli városrészekben fordult elő

Négy halálos áldozata van a járványnak

(A Délmagyarország munkatársától.) A gyermekparalizises megbetegedések száma szerdán nem emelkedett, de az utóbbi napokban bejelentett megbetegedett gyermekek közül *egy meghalt.* A 22 eset közül eddig *négy végződött halállal.*

A tiszti főorvosi hivatal szerdán a következő felhivást adta ki:

— Minthogy a gyermekbénulásra vonatkozólag a közönség részében teljesen téves felfogások keringenek, a tiszti főorvosi hivatal a következőkre hivja fel a figyelmet: A ragályos betegségeknél szokványos óvó- és védőeszközök még legszigorubb és leglelkiismeretesebb alkalmazása is, sajnos, ezzel a betegséggel szemben nem olyan hathatós, mint a többinél, ennélfogva tehát a *legnagyobb sulyt a betegség megelőzésére és gyógyitására kell fektetni,* hogy a veszélyeztetett életkornál (mely ugy az 1928-as, mint a jelenlegi tapasztalat szerint a százalék

legnagyobb részében a 3 éven aluli korra esik, de felnyulhat a 6, sőt azon felüli korra is),

a lehető legnagyobb ellentálló erőt fejtsük ki.

— Ugyancsak mindkét járványnak szembeötlő jellege, hogy leginkább a *rossz egészségügyi viszonyok között élő néposztály van veszélyeztetve.* Fontos, hogy a lakást, szellőztetést, ruházkodást, tisztálkodást illetőleg a legnagyobb gondot forditsuk. Noha a közönség figyelme erre a betegségre már kellő mértékben fel van hiva, röviden közli a főorvosi hivatal a betegség első tüneteit: *kisebb, vagy nagyobb mérvü láz, nagyfoku bágyadtság, kedvetlenség, igen szembeötlő erős izzadás, a bőrnek rendkivül nagy érzékenysége és ugy a törzs, mint a végtagok izmainak nagy fájdalmassága.* Ezen tünetek után rövidebb-hosszabb idő mulva a *végtagok és a törzs bénulása áll be, mely sulyos esetekben a törzsön keresztül a fej felé halad.*

— A betegséggel szemben igen hatásos gyógymóddal rendelkezünk. Ennélfogva

feltétlenül szükséges, hogy a komolyabb, bénulásos eset intézeti kezelésbe kerüljön

akár a gyermekklinikán, akár a városi gyermekkórházban, mert tapasztalás szerint az intézetben alkalmazott gyógykezelés jó sikerrel jár, amit különben az a körülmény is igazol, hogy

21 eset közül 19 aránylag rövid idő alatt majdnem teljesen meggyógyult.

— Ugy az 1928-as, mint a mostani járvány alkalmával a halál jóformán *csak az elhanyagolt, vagy orvosi kezelés alá későn kerülő gyermekeket ragadta el.* A jelenlegi haláleseteknél a gyermekek már haldokló állapotban kerültek intézetbe. Feltünő jelenség, hogy a *megbetegedéseknek majdnem kilenctizedrésze a nagykörúton kivüli részekre esik.* Ezért felhivja a tiszti főorvosi hivatal különösképen az itt lakók figyelmét arra, hogy

a külső városrészek lakóinak 6 éven aluli gyerekei vannak elsősorban veszélyeztetve,

tehát elsősorban ezeket a gyerekeket oltassák be.

— *Az oltás semmiféle veszedelemmel és kellemetlenséggel nem jár,* csupán annyiból áll, hogy a szülőnek, különösen az anyának véréből készitett szérummal a gyermeket esetleg többizben beoltják. Az oltás igénybevétele a szegények részére teljesen ingyenes és naponta délután 4—6 óra között történik az egyetem gyermekklinikáján.

Füszer- és csemegeüzletemet megnyitottam Kelemen ucca 7 sz. alatt

Áraim:

1 kgr kristálycukor	128 fill.	10 deka egész bors	60 fill.
1 „ csokoládé	240 „	10 „ köménymag	28 „
10 deka kakaó	28 „	10 „ cukorka	24 „
10 „ pörk. kávé	68 „		

Azonkivül liszt, fűszer és csemegeáruk nagy választékban olcsón. Viszonteladóknak árengedmény! Szives pártfogást kér: **Haska Imre** 266

Az utászlaktanya mellett lévő gőzmalomban **8%-ért őrölnek** buzát és **4%-ék vámért** darálnak. 222 **Dobóczky József.**